ΜΙΑ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Προδομένη νεολαία

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

1.- Πάτρα καί Πανεπιστήμιο: Μιά γυχρή συμβίωση

ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ

ΠΑΤΡΑ. Τοῦ ἀπεσταλμένου μας. —

ΜΙΑ δημοσιογραφική ἔρευνα γιά τά προβλήματα καί τίς συνθῆκες ὑπό τίς ὁποῖες ζοῦν οἱ φοιτητές τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, ἴσως θά ἔπρεπε νά ἀρχίση ἀπό τό ἴδιο τό Πανεπιστήμιο. Γιατί εἶναι ἕνα Πανεπιστήμιο σχετικά νέο— ἄρχισε νά λειτουργῆ τό φθινόπωρο τοῦ 1966— πάνω στό ὁποῖο οἱ προγραμματιστές του εἶχαν στηρίξει πολλές φιλοδοξίες. Κι' ἀκόμα, γιατί εἶναι ἕνα Πανεπιστήμιο πού ἀπό τήν ἀρχή συνδέθηκε μέ τά σχέδια γιά τήν οἰκονομική ἀνάπτυξη τῆς χώρας.

● ΜΙΑ τέτοια ἔρευνα ὅμως παρουσιάζει δυσκολίες, πού ὀφείλονται στήν ἔλλειψη σημαντικῶν στοιχείων. Γι' αὐτό, σωστότερο εἶναι νά μιλάη κανένας γιά σκιαγράφηση τῆς φυσιογνωμίας του καί γιά ἐπισήμανση ἐκείνων τῶν προβλημάτων πού πέφτουν στήν ἀντίληψη τοῦ ἐπισκέπτη.

● ΜΕΧΡΙ σήμερα, ἀπό τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν ἔχουν ἀποφοιτήσει 200 περίπου νέοι ἐπιστήμονες. Ἀπ' αὐτούς, σύμφωνα μέ τήν πληροφορία πού πῆρα ἀπό τή Γραμματεία τοῦ Ἱδρύματος, γύρω στούς 40 ἔχουν ζητήσει πιστοποιητικά γιά μεταπτυχιακές σπουδές στό ἐξωτερικό. Τό ποσοστό θεωρεῖται ὑψηλό καί κρίνεται σάν ἰδιαίτερα σημαντικό, γιατί δείχνει τήν τάση τοῦ Πανεπιστημίου νά ἐμπνέη στούς φοιτητές του τήν ἀγάπη γιά τήν ἐπιστήμη, πού φυσικά δέν ἐξαντλεῖται σέ μιά πανεπιστημιακή θητεία.

● ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ του— νέοι στή συντριπτική τους πλειοψηφία — φαίνονται ὅτι εἶναι ἱκανοποιημένοι ἀπό τήν ἀπόδοση τῶν φοιτητῶν στίς σπουδές τους. Ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου, καθηγητής κ. Γούδας, μᾶς εἶπε χαρακτηριστικά :

«Ἕνας ὅλο καί μεγαλύτερος ἀριθμός σπουδαστῶν ζητάει σήμερα τό πτυχίο πού θά πάρη νά ἀντιπροσωπεύη γνώσεις».

● ΩΣΤΟΣΟ, πάνω ἀπό τούς μισούς φοιτητές κόπηκαν στίς τμηματικές ἐξετάσεις τοῦ Ὀκτωβρίου καί κατέφυγαν στίς διευκολύνσεις τῶν μεταφερομένων μαθημάτων.

● ΑΠΟ τίς συζητήσεις μέ σπουδαστές, ἀποκομίζει κανένας τήν ἐντύπωση ὅτι τό ἐπίπεδο τῶν γνώσεων καί ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων δέν διαφέρουν σέ τίποτε ἀπό τά ἄλλα ἱδρύματα.

● ΕΝΑΣ τελειόφοιτος τῆς Πολυτεχνικῆς μοῦ εἶπε: «Ἄλλα ζητοῦσα ὅταν μπῆκα στό Πανεπιστήμιο καί ἄλλα βρῆκα. Ζητοῦσα καθηγητές, ἦσαν ἐλάχιστοι. Ζητοῦσα ἐπιστημονική μόρφωση καί μιά βαθύτερη καλλιέργεια τοῦ νοῦ, βρῆκα ξερές καί ἀσύνδετες γνώσεις».

● ΜΕΣΑ ἀπ' αὐτή τήν ἀντιφατική δίψη τοῦ Πανεπιστημίου, εἶναι δύσκολο νά δρῆ κανένας τό σημερινό στίγμα του. Ὑπάρχουν ὅμως μερικά ἄλλα οὐσιώδη σημεῖα ἀπ' ὅπου μπορεῖ νά ξεκινήση :

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

● Πῶς εἶχε σχεδιασθῆ τό Πανεπιστήμιο ;

● Τί σκοπούς ἐκαλεῖτο νά ἐξυπηρετήση ;

● Ποῦ βρίσκεται σήμερα ἡ κατάσταση καί πῶς ἐπιδρᾶ πάνω στούς καθηγητές καί τούς φοιτητές του;

● ΣΤΟ τελευταῖο ἐρώτημα, ἡ μόνη βέβαιη ἀπάντηση πού παίρνεις ἐδῶ εἶναι ὅτι τό Πανεπιστήμιο περνάει μιά μεταβατική περίοδο, μέ ὅλα τά ἀναπόφευκτα σύνδρομα.

● Η ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ αὐτή περίοδος κρατάει ἀπό τό 1964, ὅταν ψηφίσθηκε στή Βουλή ὁ Ἱδρυτικός νόμος τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν.

Σ' ΑΥΤΟ τό διάστημα :

● ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ εἶναι ἐγκατεστημένο προσωρινά σέ δύο ξεχωριστά κτίρια. Μέσα καί ἔξω ἀπό τήν πόλη. Μέσα στήν πόλη, σέ ἕνα κτίριο προορισμένο γιά τό Β' Γυμνάσιο Θηλέων, στήν ὁδό Κορίνθου. Ἔξω ἀπό τήν πόλη, σέ προκατασκευασμένα κτίρια, στό οἰκόπεδο τῆς Πανεπιστημιουπόλεως, κοντά στό Ρίο.

● ΣΤΟ Πανεπιστήμιο λειτουργοῦν δύο μόνο σχολές ἀπό τίς πέντε πού ἀρχικά προβλέπονταν. Ἡ Φυσικομαθηματική καί ἡ Πολυτεχνική.

● ΣΤΗ Φυσικομαθηματική λειτουργοῦν τέσσερα ἀπό τά ἕξη προβλεπόμενα τμήματα. Στήν Πολυτεχνική δύο ἀπό τά πέντε.

● ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ τῶν διδασκομένων μαθημάτων ἔχει ἀλλάξει ἀπό τό 1968 τρεῖς φορές.

● ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ γιά τίς σχολές πού θά περιλαμβάνη στήν τελική μορφή του τό Πανεπιστήμιο ἔχει τροποποιηθῆ ἀρκετές φορές. Ὅπως πληροφορήθηκα, ἄλλο ἦταν τόν Μάρτιο καί ἄλλο τόν Μάϊο τοῦ 1972.

● ΤΟΝ Αὔγουστο τοῦ 1965 ὁ Ὀργανισμός Οἰκονομικῆς Συνεργασίας καί Ἀναπτύξεως προέβλεπε ὅτι, μέ τήν ἔναρξη τῆς λειτουργίας τοῦ Πανεπιστημίου, τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1966, θά ἐγγράφονταν 200 φοιτητές καί 75 πτυχιοῦχοι, γιά μεταπτυχιακές σπουδές. Σέ μιά δεκαετία οἱ φοιτητές θά ἔφταναν τούς 6.000 καί οἱ μετεκπαιδευόμενοι πτυχιοῦχοι τούς 2.000. Ὡς τώρα δέν ἔχουν λειτουργήσει μεταπτυχιακά κέντρα στό Πανεπιστήμιο.

● ΓΙΑ τό μέλλον, βέβαια, ὑπάρχει πάντα ἡ πλούσια αἰσιοδοξία. Ὁ πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν, στρατηγός κ. Ἀν. Λ. Τάγαρης, μοῦ εἶπε ὅτι ἔχει ἐξασφαλισθῆ ἡ χρηματοδότηση μέ 540 ἑκατομμύρια ἀπό τή Διεθνή Τράπεζα. Ὅτι ἔχει τελειώσει ἡ πρώτη φάση ἐπεξεργασίας τοῦ «Ρυθμιστικοῦ Σχεδίου» γιά τό Πανεπιστήμιο, ὅτι μέσα στόν Ἰανουάριο θά ὁλοκληρωθῆ καί ἡ δεύτερη, τελική, φάση καί ὅτι στή συνέχεια θά προκηρυχθῆ διεθνής ἀρχιτεκτονικός διαγωνισμός καί θ' ἀρχίση ἡ ἀνέγερση τῆς Πανεπιστημιουπόλεως, πού θά ὁλοκληρωθῆ, κατά στάδια, ὡς τό 1985.

● ΣΤΟ μεταξύ, οἱ συζητήσεις γύρω ἀπό τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν ἔχουν σταματήσει. Οἱ περισσότεροι φοιτητές ζοῦν τή σημερινή κατάσταση, χωρίς νά ἔχουν γνῶση τῶν οὐσιαστικῶν προβλημάτων πού θέτει αὐτό τό Πανεπιστήμιο. Καθηγητές μέ τούς ὁποίους μίλησα, μοῦ εἶπαν: «περιμένουμε». Ἡ διοίκηση τοῦ Πανεπιστημίου ἰσχυρίζεται πώς εἶναι ἕτοιμη νά δώση σάρκα καί ὀστά στήν ἰδέα τοῦ «σύγχρονου Πανεπιστημίου». Ἡ πόλη μετέχει τυπικά στή Διοικοῦσα Ἐπιτροπή τοῦ Ἱδρύματος μέ τόν δήμαρχό της.

ΠΡΟΤΥΠΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΚΙ' ΟΜΩΣ, σ' αὐτό τό Πανεπιστήμιο συναντήθηκαν ἀπό τήν ἀρχή οἱ ἐθνικές ἀνάγκες καί τό διεθνές ἐνδιαφέρον. Γι' αὐτό κι' οἱ συζητήσεις γιά τόν προσανατολισμό τοῦ Πανεπιστημίου ὑπῆρξαν ζωηρές.

● ΧΡΟΝΙΚΑ, ἡ ἰδέα γιά τή δημιουργία του συμπίπτει μέ τίς συζητήσεις γιά τήν ἔνταξη τῆς χώρας στήν Κοινή Ἀγορά. Τό Πανεπιστήμιο τοποθετήθηκε ἐξ ἀρχῆς στά πλαίσια τοῦ ἀναπτυξιακοῦ προγράμματος τῆς χώρας. Τό 1961 ὁ Σουηδός καθηγητής Σβένιλσον— μετέπειτα πρόεδρος τοῦ ΟΟΣΑ— ὑποβάλλει στό ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ μιά ἔκθεση γιά τή δημιουργία Τεχνολογικοῦ Πανεπιστημίου στήν Πάτρα. Ἡ σχετική προεργασία θά κατέληγε τό 1964, ἐπί κυβερνήσεως Γ. Παπανδρέου, στήν ἵδρυση τοῦ Πανεπιστημίου.

● ΑΠΟ πλευρᾶς ἁρμοδιότητος, τήν εὐθύνη γιά μεγάλο διάστημα ἔχει τό ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ. Μέ δική του πρωτοβουλία καί μέ συνεργασία τοῦ ΟΟΣΑ ὀργανώνονται στήν Ἀθήνα δύο διεθνή σεμινάρια τό 1964 καί τό 1965.

● ΑΠΟ τά πορίσματα τῶν σεμιναρίων αὐτῶν προκύπτει ὅτι τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν δέν θά ἦταν ἁπλῶς τό Γ' Πανεπιστήμιο. Οἱ προγραμματιστές του τό ἤθελαν κάτι ἐντελῶς καινούργιο γιά τήν Ἑλλάδα.

● ΤΟ ΗΘΕΛΑΝ Τεχνολογικό Ἵδρυμα: Θά δημιουργοῦσε τό κατάλληλο εἰδικευμένο ἐπιστημονικό προσωπικό, πού θά συνέβαλε στήν ἀνάπτυξη τῆς χώρας. Τό ἤθελαν, ἐπίσης, ἐρευνητικό Πανεπιστήμιο. Σ' ἕνα κείμενο τοῦ 1966 διαβάζω :

«Σ' αὐτό τό Πανεπιστήμιο θά ἐπιδιωκόταν νά δημιουργηθῆ τό πνεῦμα τῆς ἔρευνας. Μ' αὐτό τόν τρόπο θά κεντριζόταν ἡ ἀνησυχία τῶν φοιτητῶν πού θά ἀντιμετώπιζαν δημιουργικά τά προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἐκεῖ πού πραγματοποιεῖται ἔρευνα, ἐκεῖ μόνον ὁ διδάσκαλος συμμετέχει στή διαδικασία τῆς δημιουργίας». Ἐπίσης θά λειτουργοῦσαν μεταπτυχιακά ἐρευνητικά κέντρα, πού θά ἐξυπηρετοῦσαν τίς πρακτικές ἀνάγκες τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καί μέ τά πορίσματά τους θά συνέβαλαν στόν προσδιορισμό τῶν οἰκονομικῶν στόχων.

● ΤΟ ΗΘΕΛΑΝ Πρότυπο Ἵδρυμα: Θά ὀργανωνόταν ἔτσι «ὥστε νά ἀποτελέση τή δίοδο μέσα ἀπό τήν ὁποία θά ἦταν δυνατό νά προκληθοῦν ρωγμές στό σημερινό σύστημα τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως στήν Ἑλλάδα».

● ΣΥΧΝΑ γινόταν λόγος ὅτι τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν θά μποροῦσε νά ἀποτελέση τόν πόλο πού θά συγκέντρωνε φοιτητές καί πτυχιοῦχους ἀπό τίς χῶρες τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί τῆς Ἀφρικῆς. Μερικοί τό εἶπαν «Μεσογειακό Πανεπιστήμιο».

ΣΤΙΣ συζητήσεις, μποροῦσες νά παρακολουθήσης τίς σκέψεις γύρω ἀπό τόν προσανατολισμό τοῦ Πανεπιστημίου, τόν τρόπο ὀργανώσεως καί λειτουργίας του, τή θέση πού θά εἶχαν οἱ καθηγητές καί οἱ φοιτητές μέσα σ' αὐτό. Συζητήσεις ἔντονες καμμιά φορά, ἐξ αἰτίας τῶν προβλημάτων πού ἔθετε ἡ δημιουργία τοῦ Παν-

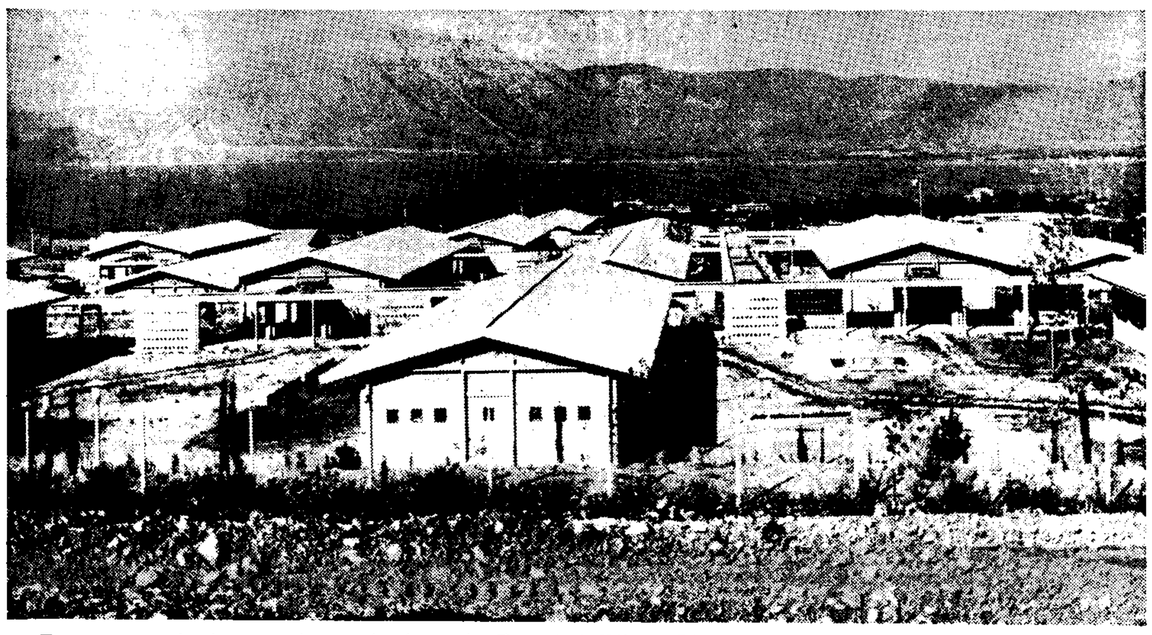

Πανεπιστημιακές ἐγκαταστάσεις μέ φόντο τόν Πατραϊκό Κόλπο. Θέαμα ἑκατο τοῖς ἑκατο αντιπανεπιστημιακο

πανεπιστημίου Πατρῶν γιά τήν οἰκονομική ἀνάπτυξη τῆς χώρας.

● ΩΣ ΤΩΡΑ, τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν εἶναι ἕνα ἀκόμη «τυπικό» ἑλληνικό Πανεπιστήμιο. Μιά μικρογραφία τῶν παλαιοτέρων ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων.

● ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ Πανεπιστήμιο δέν ἔχει γίνει— αὐτός εἶναι ὁ προορισμός του μοῦ εἶπαν. Ἐρευνητικό Ἵδρυμα δέν εἶναι— ὁ τρόπος τῆς ἀπό καθέδρας διδασκαλίας εἶναι ὅμοιος μέ ὅ,τι συμβαίνει καί στά ἄλλα Ἱδρύματα. Κέντρα Ἐρευνῶν δέν ὑπάρχουν. Πρότυπο Πανεπιστήμιο δέν μπορεῖ νά χαρακτηρισθῆ.

● ΤΩΡΑ, διακηρύσσεται ὅτι καταστίζονται προγράμματα, γίνονται ἐπισκέψεις ξένων ἐμπειρογνωμόνων στήν Πάτρα, συντάσσονται ἐκθέσεις μελετάται τό σχέδιο ἀναπτύξεως τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπογράφηκε σύμβαση γιά τή χρηματοδότησή του ἀπό τή Διεθνή Τράπεζα.

● ΓΥΡΩ ἀπ' ὅλα αὐτά ὑπάρχουν κατά καιρούς μικρές ἀνοικονόητες στόν Τύπο. Ὁ κύκλος ὅμως τῶν ἁρμοδίων περιορίζεται μεταξύ συνομιλία μαζί του, μοῦ εἶπε ὅτι τό Πανεπιστήμιο πρέπει νά καταλάβη τήν πρώτη θέση σέ κάθε προσπάθεια ἀναπτύξεως τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν. Πιστεύει ὅμως, ὅτι τήν πρωτοβουλία γιά τή διαμόρφωση τοῦ κατάλληλου περιβάλλοντος, μέσα στό ὁποῖο θά ἀναπτυχθῆ τό Πανεπιστήμιο, θά ἔχη ὁ ἰδιωτικός παράγων.

● ΣΥΖΗΤΩ μέ τούς φοιτητές καί ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἀγνοοῦν ὅλα αὐτά. Ἐλάχιστα μόνο φτάνουν ὡς τ' αὐτιά τους. Ἐδῶ τούς θέλουν ἀποκλειστικά ἀπασχολημένους μέ τά μαθήματά τους. Τά ἐρωτήματα ὅμως πού θέτουν οἱ ἴδιοι οἱ φοιτητές εἶναι :

● ΠΩΣ μπορεῖ νά προχωρήση τό Πανεπιστήμιο στήν ὁλοκλήρωσή του, στήν τελική διαμόρφωση τῆς φυσιογνωμίας του, στόν προσδιορισμό τῶν στόχων του χωρίς τήν ἐνεργητική συμμετοχή τῶν φοιτητῶν καί τῶν καθηγητῶν τοῦ Ἱδρύματος σ' αὐτή τή διαδικασία;

● ΠΩΣ εἶναι δυνατό νά ὑποτεθοῦν οἱ στόχοι ἑνός Πανεπιστημίου, ὅταν καθορίζωνται ἔξω ἀπό τό ἴδιο τό Ἵδρυμα, ἔξω ἀπό τό δημοκρατικό διάλογο ἀνάμεσα στούς καθηγητές καί τούς φοιτητές του;

● ΠΩΣ εἶναι δυνατό τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν, σάν ἐρευνητικό Ἵδρυμα, νά καλῆται νά ὑπηρετήση ἕνα προκαθορισμένο πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καί νά μή ἀποτελῆ ἕναν ἀπό τούς φορεῖς πού θά διαμορφώνουν αὐτό τό πρόγραμμα;

ΤΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΚΗ ἀνάπτυξη τοῦ «Ρυθμιστικοῦ Σχεδίου» γιά τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν ἀπό τόν προεδρό του στρατηγό κ. Ἀχιλλέα Τάγαρη κινεῖται ἔξω ἀπό τέτοιου εἴδους ἐρωτήματα.

● ΣΥΜΦΩΝΑ μέ τόν στρατηγό κ. Τάγαρη: Τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν θά βρίσκεται σέ πλήρη λειτουργία τό 1985. Τότε θά ἔχη 10.000 φοιτητές καί 2.000 περίπου πτυχιοῦχους, πού θά μετεκπαιδεύωνται στά κέντρα μεταπτυχιακῶν σπουδῶν. Θά περιλαμβάνη ἕξη σχολές: Φυσικομαθηματική, Πολυτεχνική, Τέχνης καί Ἀρχιτεκτονικῆς, Διοικήσεως Βιομηχανίας καί Ἐπιχειρήσεων, Φυσικοῦ Πλούτου καί Ἰατρική. Παράλληλα θά περιλαμβάνη Κέντρο Ἠλεκτρονικοῦ Ὑπολογιστοῦ, Ἐρευνητική Βιβλιοθήκη καί Φοιτητική Ἑστία. Ὑπολογίζεται ὅτι ὡς τό 1976 θά λειτουργήσουν πλήρως ἡ Φυσικομαθηματική καί ἡ Πολυτεχνική Σχολή, καθώς καί τό Κέντρο Ἠλεκτρονικοῦ Ὑπολογιστοῦ καί ἡ Κεντρική Βιβλιοθήκη. Ἡ φοιτητική στέγη θά μπορῆ νά ἐξυπηρετῆ, τό 1976, 500 φοιτητάς. Τό Πανεπιστήμιο, ἀπό πλευρᾶς ὀργανώσεως, λειτουργίας καί διοικήσεως θά βασισθῆ στό ἀγγλοσαξωνικό σύστημα. Εἰδικότερα θά ἔχη ὡς πρότυπο τά ἀμερικανικά πανεπιστήμια. Στό Πανεπιστήμιο Πατρῶν θά ἀναπτυχθῆ ἰδιαίτερα ὁ τομέας τῆς ἔρευνας, τόσο μέσα στίς Σχολές ὅσο καί σέ Ἰνστιτοῦτα Ἐρευνῶν, πού θά εἶναι ἐνσωματωμένα στίς Σχολές καί τά τμήματα. Μέ τήν ὁλοκλήρωσή του τό Πανεπιστήμιο θά μποροῦ νά ἐξυπηρετῆ τά σχέδια ἀναπτύξεως, τόσο σέ ἐθνική ὅσο καί σέ περιφερειακή κλίμακα. Ἰδιαίτερα στήν περιοχή τῆς Δυτικῆς Στερεᾶς καί Δυτικῆς Πελοποννήσου. Ὅλη ἡ περιοχή, ἀπό τήν Πάτρα ὡς τόν Ψαθόπυργο, πού βρίσκεται στήν προέκταση τῆς Πανεπιστημιουπόλεως, πρέπει, κατά τόν κ. Τάγαρη, νά χαρακτηρισθῆ τουριστική καί νά ἀπαγορευθῆ ἡ δημιουργία βιομηχανικῶν μονάδων σ' αὐτήν.

● ΚΑΘΩΣ παρακολουθῶ τήν ἀνάπτυξη τοῦ σχεδίου ἀπό τόν κ. Τάγαρη, παρατηρῶ ὅτι αὐτή τή στιγμή, στήν εἴσοδο σχεδόν τοῦ πανεπιστημιακοῦ οἰκοπέδου καί στήν ὑπό ἀπαλλοτρίωση περιοχή, δημιουργεῖται μιά νέα βιομηχανία. Ἐντύπωση μοῦ ἔκανε καί ἡ ἄποψη, ὅτι τό Πανεπιστήμιο θά βρίσκεται στό κέντρο μιᾶς τουριστικῆς περιοχῆς. Σήμερα, τό Πανεπιστήμιο εἶναι στό κέντρο μιᾶς ἀγροτικῆς περιοχῆς. Καί στή μιά ὅμως, καί στήν ἄλλη περίπτωση, τό Πανεπιστήμιο δέν βρίσκεται στό καταλληλο πλαίσιό του, πού εἶναι ἡ πόλη. Μόνο ἡ προέκταση τῆς Πάτρας πρός τήν κατεύθυνση τοῦ Πανεπιστημίου μπορεῖ νά δημιουργήση τό φυσικό ἀστικό περιβάλλον ἑνός σύγχρονου Πανεπιστημίου.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΜΙΑ οὐσιαστική τροποποίηση στίς σχολές πού πρόκειται νά συμπεριλάβη τό Πανεπιστήμιο ὑπάρχει στό σχέδιο πού ὁ στρατηγός κ. Τάγαρης μοῦ ἀνέπτυξε.

● Ο ΟΟΣΑ, τό καλοκαίρι τοῦ 1965, προέβλεπε νά λειτουργήσουν οἱ ἑξῆς σχολές :

ΣΧΟΛΗ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν (Οἰκονομικῶν, Διοικήσεως Ἐπιχειρήσεων, Δημοσίας Διοικήσεως, Κοινωνιολογίας, Ψυχολογίας).

ΣΧΟΛΗ Φυσικῶν Ἐπιστημῶν (Φυσικῆς, Χημείας, Βιολογίας, Γεωλογίας, Ζωολογίας, Βοτανικῆς).

ΣΧΟΛΗ Μηχανικῶν (Πολιτικῶν Μηχανικῶν, Μηχανολόγων - Ἠλεκτρολόγων, Χημικῶν, Μεταλλειολόγων κλπ.).

ΣΧΟΛΗ Μαθηματικῶν καί, τέλος, Σχολή Ἀνθρωπίνων Ἐπιστημῶν (Φιλοσοφίας τῆς Ἐπιστήμης, Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, Ἱστορίας, Λογικῆς κλπ.).

● ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ γιά μιά σύνθεση τεχνολογικῆς καί οὐμανιστικῆς κατευθύνσεως. Ἡ ἐφαρμογή, σύμφωνα μέ τά πορίσματα τοῦ 1965, ἑνός συστήματος σπουδῶν πού θά ἐπέτρεπε τήν παρακολούθηση μαθημάτων σέ περισσότερες ἀπό μία σχολές, θά βοηθοῦσε στή δημιουργία ἐπιστημόνων μέ εὐρεία ἀντίληψη τῶν προβλημάτων τῆς χώρας καί ὄχι στενά εἰδικευμένων τεχνοκρατῶν.

● ΣΗΜΕΡΑ, ἡ σύνθεση αὐτή στίς σχολές τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν δέν ἐξασφαλίζεται, σύμφωνα μέ τήν παράθεση τοῦ πίνακα τῶν ἕξη σχολῶν πού προηγήθηκε. Ἀλλά οἱ λόγοι πού ἐπέβαλαν αὐτή τήν ἀλλαγή δέν ἔχουν γίνει γνωστοί.

ΠΟΛΛΟΙ φοιτητές, μέ τούς ὁποίους συζήτησα, πιστεύουν ὅτι δέν μποροῦν νά μένουν ἀμέτοχοι στά προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τό Πανεπιστήμιο. Καί προβάλλουν τό αἴτημα νά ἀρχίση ἕνας διάλογος μέσα στό Ἵδρυμα, ἀνάμεσα στούς καθηγητές καί τούς φοιτητές του, γιά τό παρόν καί τό μέλλον τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν. Σ' αὐτό τό αἴτημα, ὡστόσο, τήν ἀπάντηση τήν δίνει, πολύ χαρακτηριστικά, τό ἔνθετο πλαίσιο μέ τό ὑπόμνημα τοῦ στρατηγοῦ Τάγαρη.

ΑΡΙΣΤ. ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ

Στό αὐριανό φύλλο :

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ

Δεύτερη ἀνταπόκριση ἀπό τήν Πάτρα.

Ἡ αὐτοτέλεια τοῦ Πανεπιστημίου κατά τόν στρατηγό κ. Ἀχ Τάγαρη

Ὁ πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν στρατηγός κ. Ἀχιλ. Τάγαρης, ὑπέβαλε τό Σεπτέμβριο τοῦ 1972 ὑπόμνημα ἀπό 50 προτάσεις «διά τήν βελτίωσιν τῆς ὀργανώσεως καί λειτουργίας τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων». Ἀπό τό ὑπόμνημα αὐτό, δημοσιεύουμε τά σημεῖα ἐκεῖνα πού θίγουν ζητήματα σχετικά μέ τήν αὐτοτέλεια τῶν Πανεπιστημίων καί τή θέση τῶν καθηγητῶν καί τῶν φοιτητῶν:

● Καθορισμός πανεπιστημιακῶν στόχων ὑπό τοῦ Κράτους, ἐν συνεργασίᾳ μέ τήν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν καί τήν UNESCO, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καί τῶν προτάσεων πανεπιστημιακῶν παραγόντων.

● Ἡ Διοίκησις τοῦ Πανεπιστημίου νά εἶναι πλήρως ἐξωπανεπιστημιακή, μέ πλήρεις ἐξουσίας καί διοικητικά δικαιώματα ἐφ' ἁπάντων τῶν εἰς τό Πανεπιστήμιον ὑπηρετούντων.

● Ὁ Πρύτανις νά ἐκλέγηται διά μίαν ἐπταετίαν, ἀνανεουμένην ἐφ' ἅπαξ καί τό Διοικητικόν Συμβούλιον διά μίαν τριετίαν. Ἡ Σύγκλητος νά ἀσχολῆται μέ τά ἐκπαιδευτικά ζητήματα βάσει γενικῶν ὁδηγιῶν τῆς Διοικήσεως καί τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

● Βαθμολογία ἤθους καί χαρακτῆρος νά γίνεται ὑπό τοῦ Πρυτάνεως δι' ἅπαντας καί αὐτη νά ἐπιδρᾶ ἐπί τῆς σταδιοδρομίας τούτων.

● Ὁ Πρύτανις νά τηρῆ δι' ἅπαντας διαδοχικάς σημειώσεις ποιότητος (αἱ ἐκπαιδευτικαί, ἐν συνεργασίᾳ, μέ τούς ἐλεγκτάς τοῦ ἔργου τῶν διδασκόντων), αἵτινες θά λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν διά τήν βαθμολογικήν ἐξέλιξιν οἱουδήποτε.

● Ἡ ἐκλογή τῶν Καθηγητῶν νά γίνεται εἰς τό Κέντρον (ὑπό Ἐπιτροπῆς Καθηγητῶν κύρους παρά τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας). Αἱ ἐργασίαι τῶν ὑποψηφίων νά τίθενται ὑπ' ὄψιν, πρός κρίσιν, καί ξένων Καθηγητῶν διεθνοῦς κύρους (ἀμειβομένων διά τήν ἐργασίαν των ταύτην). Κατά τήν ἐκλογήν νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καί τό ἦθος τῶν ὑποψηφίων, ἡ ἐργατικότης, ὁ τρόπος διδασκαλίας, τό κῦρος, ὁ χαρακτήρ καί ἡ κοινωνική παράστασις καί συμπεριφορά.

● Οὐδεμίαν σχέσιν πρέπει νά ἔχουν οἱ φοιτηταί μέ τήν ἐνάσκησιν τῆς Διοικήσεως. Αἱ γνῶμαι των ὅμως πρέπει νά τίθενται ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ Πανεπιστημίου. ('Ο σύγχρονος Καθηγητής Πανεπιστημίου τῶν Η.Π.Α. Ρόμπερτ Μπράϊσταιν λέγει: «Ἡ συμμετοχή τῶν φοιτητῶν εἰς τήν Διοίκησιν τῶν Πανεπιστημίων παραλληλίζεται μέ τήν κατάστασιν, καθ' ἣν ἀσθενεῖς ἀρνοῦνται νά ὑποβληθοῦν εἰς γενικήν ἀναισθησίαν, ὅταν χειρουργοῦνται, ἐπειδή ἐπιθυμοῦν νά λαμβάνουν μέρος εἰς τήν διαμόρφωσιν ἰατρικῶν ἀποφάσεων, οἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τήν ζωήν των καί θεωροῦν δικαίωμά των νά καθορίζουν ἀκεῖνοι τά ὄργανα, τά ὁποῖα πρέπει νά μεταχειρίζεται ὁ χειρουργός καί νά ὑποδεικνύουν πρός αὐτόν πῶς καί ποῦ πρέπει νά πραγματοποιηθῆ ἡ χειρουργική ἐπέμβασις». Τά ὡς ἄνω παράδοξα ὁδηγοῦν εἰς τόν ἀσφαλῆ θάνατον τῶν ἀσθενῶν. 'Εάν οἱ στρατιῶται ἐν πολέμῳ ὑποδεικνύουν πῶς νά ἐνεργήσουν εἰς τάς ἐπιχειρήσεις οἱ 'Αξιωματικοί των, τότε ἡ ἦττα εἶναι πλήρως ἐξησφαλισμένη).

● Οἱ φοιτηταί νά ἀσχολοῦνται μόνον μέ τάς σπουδάς των καί οὐχί μέ τόν συνδικαλισμόν, ὁ ὁποῖος ὑποκινεῖται βασικῶς διά δημιουργίαν ἀνωμαλιῶν ὑπό μετρίας ἱκανότητος φοιτητῶν καί ὑπό ἐξτρεμιστῶν. Τοῦτο ἀνταράσσει συνεχῶς τήν Παιδείαν. Οἱ ἀσχολούμενοι μέ τήν Παιδείαν ἁρμόδιοι εἶναι εἰς θέσιν νά ἀντιμετωπίσουν ὀρθῶς πᾶν ζήτημα ἐκπαιδεύσεως, ἄνευ τῆς ὑποδείξεως τῶν φοιτητῶν, οἵτινες ζητοῦν κυρίως ἀντεπιστημονικάς εὐκολίας καί ὄκραν ἐπιείκειαν.

● Νά καλλιεργῆται μεθοδικῶς τό ἦθος εἰς τούς φοιτητάς καί νά βαθμολογῆται τοῦτο. Ὑπεράνω ὅλων πρέπει νά τεθῆ ἡ δημιουργία χρηστοῦ χαρακτῆρος καί ὑψηλοῦ πατριωτισμοῦ, ὡς καί λελογισμένης πειθαρχίας καί σεβασμοῦ.

● Νά γίνεται εἰς τούς φοιτητάς διδασκαλία καί μαθημάτων γενικῆς μορφώσεως, ὡς καί τοιούτων δι' ἐξύψωσιν τοῦ ἠθικοῦ καί τοῦ ἐθνικοῦ των φρονήματος.

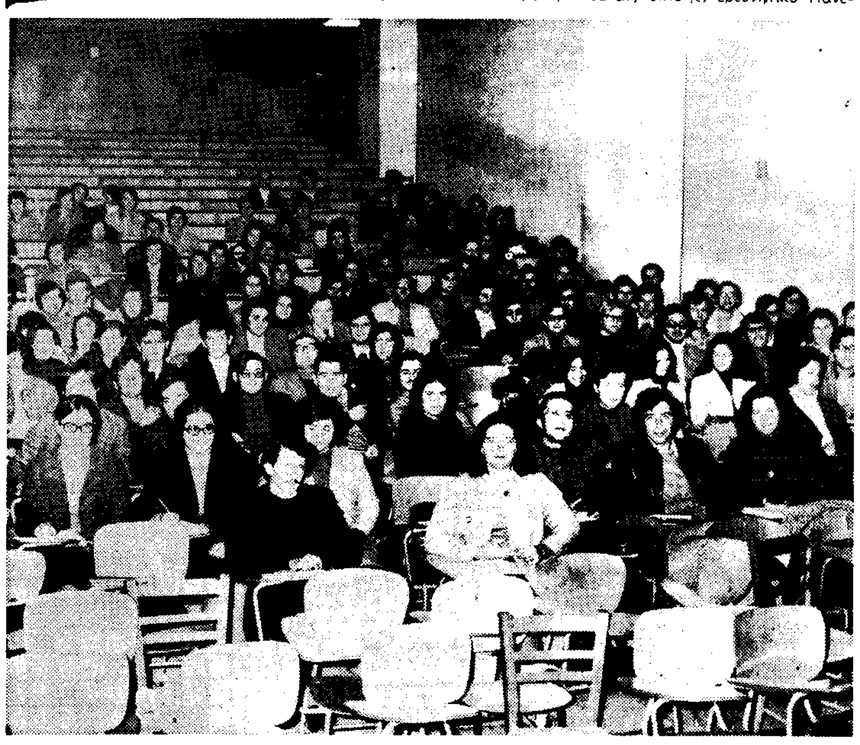

Σέ μιά αἴθουσα παραδόσεων. Τό Πανεπιστήμιο Πατρῶν προορίζεται, μέ βάση τά ὑπάρχοντα σχέδια, νά ἀναπτυχθῆ σέ μέγα κέντρο τεχνολογικῆς κυρίως ἐκπαιδεύσεως

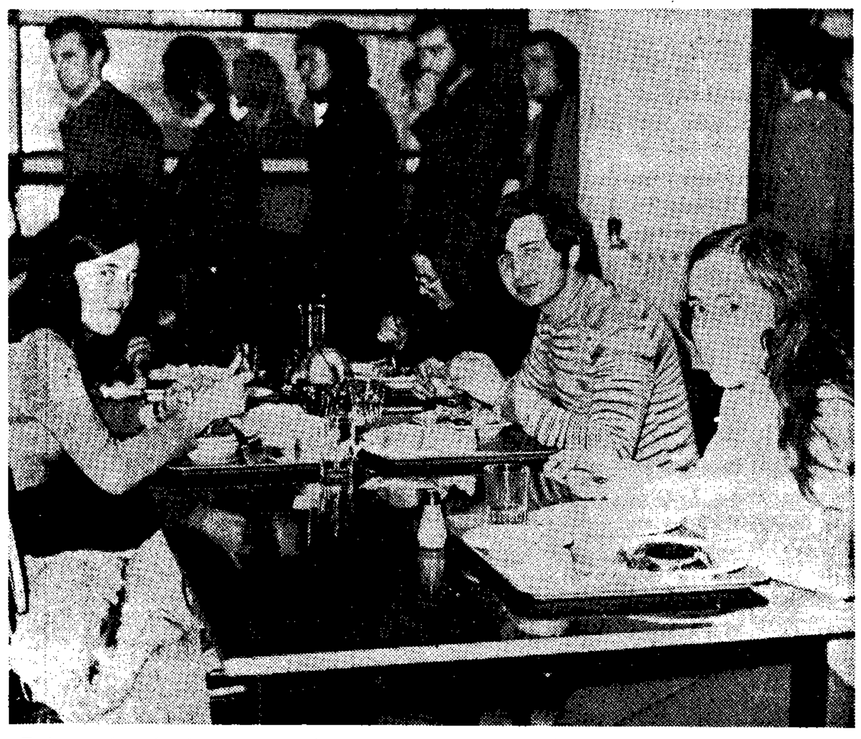

Στή σειρά γιά τό μεσημεριανό φαγητό. Θά ἀποτελοῦσε οὐσιαστική συμβολή στήν ὑπόθεση τῆς δωρεάν Παιδείας ἄν γενικευόταν τό φοιτητικό συσσίτιο, πλούσιο καί προσιτό